

Dosarul nr. 2ra-200/2023
2-22014912-01-2ra-03022023

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: V. Holban)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahapol, R. Pulbere, V. Mihaila)

Î N C H E I E R E

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vera Prodan, reprezentată de
avocatul Tatiana Frunze,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Prodan,
persoană interesată Pretura sectorului Botanica cu privire la instituirea măsurii de
ocrotire judiciară față de XXXXX,

împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2022, petiționara Vera Prodan, persoană interesată Pretura
sectorului Botanica, a depus cerere cu privire la instituirea măsurii de ocrotire
judiciară față de XXXXX.

În motivarea acțiunii a indicat că XXXXX este fiul lui Anatoli Prodan și Vera
Prodan, care din copilărie suferă de boli XXXXX.

La XXXXX, tatăl acestuia, Anatolie Prodan, a decedat.

Reclamanta a afirmat că la 18 iulie 2005 Judecătoria Botanica a emis
hotărârea nr. 2-2089/05 prin care XXXXX a fost declarat incapabil.

A susținut că la 19 august 2005 prin dispoziția Primăriei mun. Chișinău nr.
179 a fost instituită tutela asupra cetățeanului XXXXX, iar ca tutore a fost numită
mama acestuia Vera Prodan.

A mai menționat că odată cu modernizarea Codului civil, instanța măsurilor de
ocrotire judiciare au fost supuse unor modificări substanțiale, cea din urmă
modificare fiind instituirea măsurile de ocrotire judiciară doar de către instanțele de
judecată.

Astfel, a indicat că conform raportului de expertiză extrajudiciară nr.
202235A0032 din 25 ianuarie 2021, XXXXX suferă de XXXXX. Conform
concluziilor raportului, XXXXX, ca urmare a maladiei XXXXX.

Petiționara Vera Prodan a solicitat instituirea măsurii de ocrotire judiciară -
tutelei asupra lui XXXXX, cu desemnarea petiționarei, Vera Prodan, ca tutore a lui
XXXXX, pe un termen de 10 ani.

Prin hotărârea din 16 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a
admis parțial cererea depusă de Vera Prodan cu privire la instituirea măsurii de

ocrotire judiciară față de XXXXX. S-a instituit măsura de ocrotire judiciară tutela față de XXXXX pentru o perioadă de 5 ani, cu privarea dreptului la vot. S-a desemnat, pentru perioada instituirii măsurii de ocrotire, ca tutore a lui XXXXX, Vera Prodan. În rest cererea s-a respins.

La 27 mai 2022, avocatul Tatiana Frunze, în interesele Verei Prodan, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de avocatul Tatiana Frunze, în interesele Verei Prodan și s-a menținut hotărârea din 16 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea depusă de Vera Prodan cu privire la instituirea măsurii de ocrotire judiciară față de XXXXX.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 302 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, art. 65 alin. (1) Cod civil, 92 alin. (1), 93, 103 Cod civil, în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a concluzionat că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală.

Instanța a reținut că conform hotărârii din 18 iulie 2005 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, XXXXX a fost declarat incapabil.

Prin Dispoziția Preturii sec. Botanica, mun. Chișinău nr. 179 din 19 august 2005 s-a dispus instituirea tutelei asupra lui XXXXX și a numi ca tutore pe cet. Vera Prodan.

În conformitate cu dosarul personal al lui XXXXX prezentat de către reprezentantul Autorității Tutelare a Preturii Botanica, în cadrul ședinței de judecată, ca urmare a examinării condițiilor de trai s-a constatat că XXXXX locuiește cu mama lui, Vera Prodan, iar condițiile locativ-comunale și sanitaro-igienice sunt în corespundere cu normele.

Conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. 202234E0172 din 25 ianuarie 2022, întocmit de Centrul de Medicină Legală s-a stabilit că persoana expertizată – XXXXX, suferă de maladie XXXXX și ca urmare a maladii psihice cronice nu poate conștientiza acțiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voința sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere și îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atât patrimoniale, cât și cu caracter personal, ultimul având discernământul psihic abolit în totalitate.

Reieșind din starea psihică, XXXXX nu poate participa în ședința de judecată la momentul actual, iar având în vedere stadiul dezvoltării științei, este puțin probabil ca starea persoanei expertizate XXXXX se va îmbunătăți, pronosticul pe termen lung în vederea unei ameliorări semnificative sau însănătoșiri fiind mai mult ca rezervat.

În cadrul ședinței de judecată din data de 04 mai 2022, XXXXX, persoana față de care se solicită instituirea măsurii de ocrotire, a fost audiat. La întrebările instanței acesta a răspuns foarte greu, rar și încet.

Colegiul a stabilit că cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare a fost depusă cu respectarea condițiilor stabilite la art. 93 Cod Civil, așa cum, prin raportul de expertiză extrajudiciară nr. 202234E0172 din 25 ianuarie 2022, întocmit de Centrul de Medicină Legală s-a stabilit că persoana expertizată suferă de maladie XXXXX.

Pe parcursul examinării cauzei a fost stabilit că XXXXX suferă de XXXXX, situație ce denotă că, în speță, urmează a fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă în privința lui Prodan Serghei.

Totodată, instanța a remarcat că conform art. 103 alin. (2) Cod Civil, doar prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, având în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărâre motivată, un termen de până la 10 ani.

În asemenea condiții se constată ca fiind juste concluziile instanței de fond privitor la faptul că, măsura de ocrotire judiciară sub formă de tutelă urmează a fi stabilită pentru un termen de 5 ani, așa cum potrivit art. 103 alin. (1) Cod instanța de judecată stabilește termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani.

Prin urmare, instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă pe un termen stabilită pentru un termen de 5 ani va permite efectuarea unei expertize noi la expirarea perioadei de instituire a măsurii de ocrotire și în cazul în care va interveni careva schimbări a stării de sănătate a lui Prodan Serghei, instanța de judecată va avea posibilitatea să ofere o altă apreciere.

Colegiul a considerat neîntemeiate argumentele apelantei precum că este neîntemeiată soluția instanței de fond privind stabilirea doar în parte a termenului măsurii de ocrotire judiciară, or acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar soluția primei instanțe este rezultatul unei interpretări corecte a normelor de drept material, cu aprecierea juridică cuvenită a probelor în conformitate cu art. 130 Codul de procedură civilă și respectării prevederilor art. 121, art. 122 Codul de procedură civilă.

La 16 ianuarie 2023, Vera Prodan, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 15 noiembrie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 21 decembrie 2022, fapt confirmat prin scrisoarea de expediere (f.d. 85), astfel, recursul declarat la data de 16 ianuarie 2023, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 03 februarie 2023, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței, or, până la data examinării cauzei careva referințe în adresa instanței nu au parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Vera Prodan, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vera Prodan, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Vera Prodan, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vera Prodan, reprezentată de avocatul Tatiana Frunze, împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat